

8-6-1974

CGC N°
00406 504/1000-06

Conselho Brasileiro de Esperanto

BRASÍLIA - DISTRITO FEDERAL

PRESIDÊNCIA Rua Galeão Carvalhal, 31 - AP. 73 Telefone 4-8033 11.100 - Santos (SP)	SECRETARIA Caixa Postal 07 - 1055 Telefone 42-9090 70.000 - Brasília (DF)
--	---

Nº 12 - FEVEREIRO DE 1976 - BOLETIM INFORMATIVO

Redatora resp.: -MARIA ALMADA-Endereço: -Santos (SP).

ESPERANTO TRA LA MONDO

La Universalaj Kongre -
soj estas la plej gravaj o
kazaĵoj ĉiujare en Esperan
to-Movado.

Iu lando tra la mondo
ĉiam gastigas la gesamide-
anojn kaj iĝas "Esperantis
tujo".

Ĉijare okazos en Grek -
lando, en ĝia ĉefurbo Ate-
no, kies turisma agentejo
eldonis kolorigitprospek -
ton por altiri ju pli gran
dan amason da esperantis -
toj. Greklando estas vere
vidinda lando.

En la jaro 1973-a oka -
zis en Ateno la oficiala
postkongreso. Tiame ili
spertis la gravecon de es-
peranta scipopovo.

La oficisto de la turis
ta agentejo parolante la
germanan lingvon, tre mal
bone, la anglan, ĉerture, sen
ĉese kriadis, ke la gesami
deanoj pagu al li la nece
san sumon por la loĝado.
Strange neniu lin kompre -
pis.

post tritaga kriaĉado
kaj ĉasado de homoj li an
ankoraŭ ne sukcesis ricevi de
de ĉiuj la monon.

La kvaran tagon li perna
tura voĉo Esperante diris:
"Samideanoj, mi petas, pa
gu la loĝkotizon."

Dum la postaj tagoj li ri
detante ekzercadis la in
ternacian idiomon, ĉar ne ba
vis plu problemon. Ĉiuj pa
gis la ŝuldon.

Okazis, ke nia cicerono
greka per nekomprenebla an
gla scio klarigadis al ni
pri la vidindaĵoj. Vespere
la tiama prezidanto de UEA
D-ro Ivo Lapenna, deklaris
al kongresa Komitato: "Ni
deziras ciceronon, kiu paro
las la grekan kaj Esperan
ton. Ĝenos nin la prononco
de homoj, kiuj imagas, ke
ili scipovas la anglan."

Mirakle! La sekvantan ta
gon nin akompanis cicerono
kiu bone parolis Esperan
ton. Li ne estis cicerono
"oficiala", sed la esperan
tistoj lin "oficialigis".

Ĉe la forveturo de la

kongresanoj la oficisto de la agentejo gaje kajajlike ripetis: "Ĝis revido ! "

Ateno, do, en la nuna jaro gastigos denove la esperantistaron de multaj landoj ĉar oni organizis kaj alvokis Universalan Kongreson de Esperanto al bela kaj alloga lando Grekujo.

Alia grava kongreso de SAT (Sennacieca Asocio Tutmonda) okazos en Götting (Svedio, kies urbestro permesos al kongresanoj veturadi per aŭtobusoj kaj tramoj senpage: sufiĉos montri la kongreskarton. Estas gravatium afero, ĉar la kongresanoj efike propagandos la internacian lingvon al la popolo.

La kongreso de SAT en la norda parto, kaj tiu de UEA en la suda parto de Eŭropo signifas, ke Esperanto ĉirkaŭbrakas tiun mondparton.

-----xxxxx-----

GAZETOJ RICEVITAJ

Ni ricevis kaj dankas la jenajn gazetojn :

Folha do Subúrbio, Diário da Itabuna, Tribuna de Ingaia, EEE, Esperanto Aldo, Correio Fraternal do B.C., Matutino Popular,

A Tribuna de Taubaté, La Lampiro.

BONDEZIROJ POR LA NOVA JARO

Pro manko de spaco ne eblas respondi al niaj karaj gesamideanoj, kiuj sendis al BKE bonderizon okaze de Kristnasko kaj Novjaro. Ni kore dankas al ĉiuj kaj reciprokas.

La Direktoraro de BKE.

-----xxxxx-----xxx-----

MONDONACOJ

Ni ricevis kaj dankas el tuta koro la jenajn kontribuantojn :

Nelson P. de Souza	620,-
G.O. Vaske	60,-
F.S. Almada	190,-

ĜENERALAJ SCIIGOJ

POTIRENDABA (SP)-Maria

sa de Angelis disvastigas Esperanton en tiu urbo kaj en ĝia ĉirkaŭaĵo. En S. José do Rio Preto ŝi kune kun D-ro Benedicto Silva donis intervjuon pri Esperanto en la loka TV stacio.

Jen nova florburbeto en vasta verda Esperanto-kampo. Ŝi diras :

"Mi volas esti standardo de la Espero, la verda stelo, la esperanta afero. Por sciigi al homaro, ke gravas la idealo, la paco en la koro. Estu la verda stelo, la Zamenhofa afero - "La tuta mondo unu granda familio".

Jen la Espero !

-----xxxxx-----

ILHEUS (BA) - D-ro Isao Noguti kaj Prof. Eleus L. de Sã prelegis pri la progreso de Esperanto en Brazilo kaj tra la tuta mondo, oka de la 15-a de decembro 1975-a.

Prof. Eleus deziras ko - respondantojn por siaj gerantoj sekvantaj:

Antonio P. Aboboreira
Aurino Mangabinha
Eliana Borges
Eliezer Gomes de Souza
Gerson da Silveira e Souza.
Ivanice Araujo Borges
João Pinto Leal
Liberato Oliveira Costa
Louracy E. de Souza Leal
Neide Leão Costa
Nivaldo Oliveira Melo
Normelina Monteiro Gaspar

Orlando Cerq. de Menezes
Reinaldo M. de Oliveira
Valdomiro Bezerra Santos

Ni invitas la aliajn instruistojn fari interŝanĝon de korespondado kun siaj gelaernantoj kaj tiuj de s-ro Eleus.

Adreso: - Avenida São Vicente de Paula, S/Nº - Ibiaraí (BA). Antaŭen !

-----xxxxx-----

GRAVA SCIIGO - Kiel ni jam sciigis al niaj karaj geleantoj, la federacia deputito D-ro Freitas Nobre prezentis projekton en la Nacia Kongreso proponante la enkondukon de Esperanto en la unuajn gradajn lernejojn. La nobla deputito batalas por nia afero k ni petas: sendu al li amason da mesaĝoj gratulante lin en Brazilio-- 70.000-Congresso Nacional.- La fruktoj venos senprok - raste.

D-RO CARLOS DOMINGUES

Je lia memoro.

Vi

Venis la fatal'
sub nigra vual',
ĉesis la batal'
por nobla ideal'.

Vi mirás ...

Dum kurta horo,
 haltis la koro,
 mutis la vorto,
 vokis la morto.

Vi iris.

Nobla pionir'
 post via forir'
 vivu en memor',
 ripozu en glor' !

Ni diris,

Maria Almada.

-----xxx-----

ESPERANTO NAS ESCOLAS DA FRANÇA

O Diário de Itabuna publicou em sua edição de 11 de novembro último, notícia alviçareira, que obtive de periódicos euro-peus:

"Acaba de ser apresentado ao Parlamento Francês um projeto de lei sob o número 1667, que visa à inclusão do Esperanto no ensino secundário de toda a França, como língua facultativa. a proposta foi assinada por 106 deputados, entre os quais se achavam Payou, Bastide e Miterand.

-----xxxx-----

ALVOKO

Ni petas al ĉiuj niaj legantoj kaj vicprezidentoj, bonvole sciigu nian redakcion en Santos pril ekzistado de societo, klubo, asocio, ktp, kiu disvastigas kaj instruas Esperanton, sendante al ni iliajn adresojn.

Ni kore antaŭdankas.

-----xxxx-----

LIBRO-SERVO

La tri jenaj societoj havas bonegajn Esperanto-librojn, kiuj disvendas per repaga-poŝto:

San-Paŭlo Esperanto-Aso-
cio-Poskesto 5.888- CEP.
 01000- São Paulo (SP) ;

Kultura Kooperatvo de Es-
perantistoj-Av.13 de Maio
 Nº 47-Sobreloja 208-ZC -
 06-Rio de Janeiro-RJ) ;

Liga Brasileira de Espe-
ranto, Praça da Republica
 Nº 54-29-ZC-14-Rio de Ja-
 neiro (RJ).

Libroj Aĉetindaj

Plena Ilustrita Vortaro
 Mi estas Pele.

O ESPERANTO NO BRASIL

Continuação do ensaio histórico compilado por Nelson P. de Souza.

I - PRIMEIROS TEMPOS -

(ATÉ 1906)

(Prefácio escrito por A. Caetano Coutinho, para o livro "Esperanto - Modelo", de Ismael Gomes Braga, em novembro de 1938).

O Dr. JÁCOME MARTINS BAGGI DE ARAUJO, desembargador da Relação do Rio de Janeiro, em Petrópolis, interessando-se pelo Esperanto, em consequência da leitura de artigos de propaganda insertos na "Revue des Revues", de Paris, dirigiu-se, em fins de 1897, ao sr. Beaufront, em Épernay, obtendo os livros para o estudo da língua: "Manuel complet de la langue internationale Esperanto, avec double vocabulaire", de L. de Beaufront (Nº 53); "Universala Vortaro", de L. Zamenhof (Nº 64); "Ekzercaro de Zamenhof" (Nº 72) e "Traduko de la Ekzercaro" em francês, russo e polonês (Nº 90). Inscreveu-se sob o nº 4.098

no "Adresaro XVIII", referente a 1897, que traz também a inscrição nº.... 4.278, do sr. Felix Bernard Zdanowski, de Porto alegre.

ARTHUR AZEVEDO, recebendo de Baggi Araujo folhetos de propaganda e um exemplar do nº 1 de "L'Esperantiste", ocupou-se em sua secção "Palestra", no "O Paiz" de 12 de abril de 1898, com a nova língua internacional. Mostrou-se muito favorável à idéia, forneceu informações, citou argumentos, e terminou o artigo transcrevendo o "Patro Nia" (1), traduzido pelo autor da língua. Dias depois, nova "Palestra" de A.A., no "O Paiz", com a reprodução de uma carta de Baggi de Araujo, toda em Esperanto. A.A., respondendo a uma carta que lhe enviara um leitor, José, declarou: "Ninguém quer impingir o Esperanto como língua universal, mas simplesmente internacional".

Lendo a "Palestra", no "O Paiz", escrevi logo ao Dr. Baggi de Araujo, pedindo informações. Sua resposta imediata, de 16 de abril, veio acompanhada de duas

brochuras de propaganda, de Beaufront e Costa e Almeida (ns. 86 e 96), e de informes minuciosos sobre o modo de adquirir livros. Desta carta, que ainda conservo, transcrevo o final, para mostrar o espírito elevado desse venerando pioneiro: "Fico ao vosso dispor, para satisfazer qualquer informação mais de que preciseis. Sou um propagandista espontâneo, nem essa língua os tem de outra ordem. Gosto de concorrer para o progresso em geral, e do meu país, em particular."

Outros adeptos conseguiram Baggi de Araujo, entre eles o Dr. Guimarães Natal, então desembargador em Goiás, e que faleceu como Ministro do Supremo Tribunal Federal.

No "Adresaro XIX" fui inscrito sob o nº 4576. Sob o nº 4580, vem o nome do Dr. João Avellar, um dos adeptos que conseguiram, em Sete Lagoas, Minas Gerais.

Conquanto tivesse sido iniciada sua impressão em novembro de 1896, somente em 1898 acabou de ser impresso e apareceu o livro que tomou o nº 110 das publicações esperantistas: "A língua universal Esperanto-Método

completo, compreendendo dois vocabulários, segundo a edição francesa de Mr. L. de Beaufront.

Traduzido e coordenado por Manuel Ribeiro da Costa e Almeida (médico-cirurgião), Rezende, Portugal."

Este manual veio substituir o de J. H. Ferreira, já citado atrás. "verko nº 57, kiu enhavas multajn erarojn", esclareceu o Dr. Zamenhof em "Lingvo Interna", nº 6-7, de 1896.

(1) Nota de I.G.B., O "Padre Nosso" ou "oração Dominical", foi, pois, a primeira obra literária impressa em Esperanto no Brasil.

(Continua)

----- x -----

FRANCA - (SP) - La gazeto-

"Comércio da Franca" en sia nº de la 12-a de decembro lasta sciigas pri la forpaso de nia karega samideano

Salvador Rocha, kunprimita de iu kamiono Kontraŭ muŝregon de la strato General Carneiro.

CURSO DE ESPERANTO

TERCEIRA LIÇÃO (Cont.)

ADJETIVO-Graus de comparação.

Os adjetivos, como já ficou dito, terminam em A, seus casos e números são idênticos aos dos substantivos; os graus de comparação são obtidos com o advérbio PLI (mais); o superlativo com o advérbio PLEJ (o mais). Completa o comparativo a conjunção OL (do que). Exemplos:

Grau comparativo

Paŭlo estas PLI riĉa OL Johano - Paulo é mais rico do que João.

Grau superlativo

Eva estas bela sed Maria estas la PLEJ bela Eva é bonita mas Maria é a mais bonita.

A seu tempo daremos muitos exercícios. Por enquanto conheçamos as principais regras.

Observação.-O adjetivo permanece habitualmente antes do substantivo a que qualifica, não sendo erro usá-lo também depois do substantivo.

Em lugar de sua repetição podemos simplificar usando o no plural: Verda domo, verda muro kaj verda stelo

(Casa verde, parede verde e estrela verde)-isto ĉi, Verdaj domo, muro kaj stelo (Casa, parede e estrela verdes).

Da mesma forma, em lugar de repetir-se o substantivo qualificado: Ruĝa kraĵono kaj flava kraĵono (Lapis vermelho e lapis amarelo), pode-se dizer: Ruĝa kaj flava kraĵonoj (Lapis vermelho e amarelo).

QUARTA LIÇÃO

NUMERAIS

Os numerais fundamentais são indeclináveis: são eles: ONU (1), DU (2), TRI (3), KVAR (4), KVIN (5), SES (6), SEP (7), OK (8), NAŬ (9), DEK (10), CENT (100), MIL (1000).

As dezenas, centenas e milhares se obtêm pela simples união dos numerais fundamentais, e, para a formação dos numerais ordinários, acrescenta-se aos numerais fundamentais, o A dos adjetivos, pois que eles são adjetivos.

Para formarmos os multiplicativos usamos o sufixo OBL; para os fracionários, ON; para os coletivos, o sufixo OP e para os distributivos, a preposição PO.

Além disso podemos mudar os numerais fundamentais em substantivos, adjetivos ou advérbios, bastando para isso colocar-lhes os finais O, A ou E.

Exemplifiquemos, primeiramente na formação das dezenas: 20 (dudek) 50 (kvindek), trata-se de uma multiplicação; as centenas: 300 (tricent), 600 (sescent), etc. Aqui nós unimos os componentes das dezenas ou centenas. Se quisermos incluir qualquer algarismo a fim de obtermos a unidade acrescida à dezena ou centena, este não se unirá ao número que indique dezena ou centena: 31 (tridek unu), 452 (kvarcent kvindek du) naturalmente não se unem as dezenas com as centenas, nem com os milhares. Mais alguns exemplos: - 89 (okdek naŭ), 5784 (kvinmil septcent okdek kvar), etc. Para obtermos um multiplicativo: 4 x 5 (kvaroble kvin), 9x40 (naŭoble kvardek), 20x90 (dudekoble naŭdek). Para os fracionários: $8 \div 4$ (kvarono de ok), $6 \div 2$ (duono de ses), $200 \div 10$ (dekono de ducent), etc. Para os coletivos: Os soldados marchavam em coluna de três (La soldatoj marŝis triope). Eles passeavam aos dois (Ili promenadis duope).

E finalmente os distribu

tivos: Comprei 20 livros a Cr\$ 20,00 cada (Mi aĉetis 20 librojn po dudek kruzejoj).

Substantivando: A unidade (La unuo), o quarteto (La kvaro). Adjetivos ou numerais ordinais: 5º - quinto (kvina); 10º - décimo (deka); 100º - Centésimo (centa), etc. Advérbios: Primeiramente - (Unue), em quarto lugar - (kvare), etc.

(Continua)

NOVA VICPREZIDANTO - Aprobita de la estraro de BKE estinomumita vicprezidanto de nia organizaĵo s-ro Eleus Leonardo de Sá, el Ilheus (BA) por la fako Instruado kaj Disvastigado Regiona de Esperanto.

Ni dankas kaj kalkulas - je lia kunlaborado efika, atendente informojn pri la movado sub lia kontrolo.

BANDEIRAS ESPERANTISTAS

Nosso coedialista arquiteto Ernâni Dias Corrêa.

Caixa Postal nº 1.597
CEP. 90.000

Porto Alegre (RS)

fabrica bandeira esperantista, medindo 7 x 12 que são vendidas :

10 a Cr\$ 3,00 cada;
100 a Cr\$ 2,80 cada;

acima de 100 Cr\$ 2,50 cada. Encomenda pelo Reembolso Postal.